

Skatteboken för Ångermanland

år 1550 upptar nedanstående skattskyldiga bönder jämte det antal seland varje by skulle skatta för. Ett seland (sådesland) var så mycket jord, att bonden kunde så en tunna råg eller korn därpå. Skatten utgick vid denna tid med 1 örtug per seland. 1 örtug eller 1/3 öre = 8 penningar, 1 mark = 8 öre eller 24 örtugar.

24 seland utgjorde 1 mantal. Mantal, egentligen mannatal, var förr en skatteenhet och betydde ursprungligen beteckning för ett visst antal besuttna jordbrukare, från omkring 1632 för en jordegendom av viss storlek. Mantalet användes såsom enhet för att utkräva skatt.

Björna: Bönderna Jon Gulleson, Peer Olsson, Oluff Hansson, 32 seland.

Björnsjö:	Bönderna	Peer Jonsonn, Gulle Jonson, Oluff Personn, 20 seland.
Leding:	Bonden	Oluff Nilson, 12 seland.
Gide:	Bönderna	Gunnar Person, Erik Person, 18 seland.
Hemling:	Bönderna	Oluff Clämetson, Peer Aneson, Hustru Segrit, 24 seland.
Movattnet:	Bönderna	Oluff Olsonn, Ödde Olson, 13 seland.
Mattarbodum:	Bonden	Biörn Person, 18 seland.
Grytsjö:	(som den tiden låg under Leding)	Bonden Hakon Olson, 6 seland.

Enligt Gärder och hjälper från 1535

som är den äldsta bevarade skattelängden för våra byar utgjorde skatten:

3 bönder i Björna,	10 öre vardera
3 bönder i Björnsjö	10 » »
1 bonde i Leding,	10 » »
2 bönder i Gide,	10 » »
2 bönder i Hemling,	10 » »
1 bonde i Movattnet,	10 » »
2 bönder i Mattarbodum	10 » »

Koantalet vid mitten av 1500-talet var:

Björna:	3 bönder, 18 kor
Björnsjö:	3 » 14 »
Leding:	1 bonde, 7 »
Gide:	2 bönder, 11 »
Hemling:	2 » 8 »
Movattnet:	1 bonde, 4 »
Mattarbodum:	2 bönder, 9 »

1580 års mantalsregister

lämnar följande uppgift om befolkningens storlek i byarna:

	Aboar	Hjon
Björna	3	21
Björnsjö	3	15
Leding	1	8
Grytsjö	1	5
Gide	3	12
Hemling	1	10
Movattnet	2	9
Mattarbodum	2	11
Summa	16	91

Dåtidens mantalsregister omfattade ej barn under 15 år. Begreppet åbo ger därför ingen exakt bild om folkmängden. Räknas med sju personer per åbo, torde man ha kommit sanningen rätt nära.

Till hjon räknades bl. a. pigor och drängar (tjänstehjon), fattighjon, förmånshjon, gamla och orkeslösa.

Därmed skulle de sju byarna ha haft en sammanlagd befolkning understigande 200 personer. Av den fortsatta framställningen framgår, att denna befolkningssiffra med mindre variationer höll sig i stort sett 200 år framåt.

Nödår, farsoter och krig prövande för befolkningen

Dessa tre faktorer verkade hämmande på utvecklingen under ett par århundraden. Därtill blev skatterna betungande, vilket följande exempel understryker:

Den årliga räntan (jordskatten) uppgick 1580 till:

Björna	8	mark
Björnsjö	8	»
Leding	4	»
Gide	5	»
Hemling	6	»
Movattnet	8	»
Mattarbodum	4	»
Grytsjö	2	»

1 daler = 4 mark.